

Dosarul nr. 2r-71/23
(2-22084598-01-2r-15022023)

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central (jud. V. Robu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza)

DECIZIE

15 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:
Președintele ședinței, judecătorul
judecătoria

Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către recurenta Marcela Cebotari,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de
Creditare Nebancară „Microinvest” S.R.L. împotriva
Marcelei Cebotari și lui Eduard Liulceac cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor
de judecată,

împotriva încheierii din 09 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost
restituită ca fiind depusă în afara termenului legal cererea de apel depusă de apelanta
Marcela Cebotari iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen,

c o n s t a t ă :

La 15 iunie 2022, O.C.N. „Microinvest” S.R.L. a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Marcelei Cebotari și lui Eduard Liulceac cu privire la încasarea
datoriei și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 29 septembrie 2022 a Judecătoria Drochia, sediul Central,
acțiunea a fost admisă integral.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 03 noiembrie 2022, apelanta
Marcela Cebotari a depus cerere de apel nemotivată, solicitând casarea hotărârii din
29 septembrie 2022 a Judecătoria Drochia, sediul Central cu emiterea unei noi
hotărâri de respingere a acțiunii (f.d. 59).

Prin încheierea din 09 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită ca
fiind depusă în afara termenului legal cererea de apel depusă de apelanta Marcela
Cebotari iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen (f.d. 66 - verso).

La 25 ianuarie 2023, recurenta Marcela Cebotari, a depus recurs împotriva
încheierii din 09 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care a solicitat admiterea
recursului, casarea integrală a încheierii instanței de apel și soluționarea prin decizie
a problemei respective (f.d. 69-72).

În motivarea cererii de recurs, recurenta Marcela Cebotari a menționat că despre
hotărârea din 29 septembrie 2022 a Judecătoria Drochia, sediul Central – a aflat după
data de 13 octombrie 2022 – când a parvenit în adresa acesteia prin intermediul
oficiului poștal.

Respectiv, recurenta a indicat că a depus cererea de apel nemotivată în termen. În conformitate cu prevederile art. 424, alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

Conform art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Așadar, Curtea de Apel Bălți a pronunțat încheierea contestată la data de 09 ianuarie 2023, a fost expediată în adresa recurenteii Marcela Cebotari la data de 11 ianuarie 2023 (f.d. 67), iar la data de 17 ianuarie 2023, potrivit avizului de recepție, contrasemnat, Marcela Cebotari a recepționat copia încheierii (f.d. 68).

Astfel recursul declarat la data de 25 ianuarie 2023, este în termen.

În corespundere cu art. 426, alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat, prin prisma argumentelor invocate de către recurentă și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l respinge, cu menținerea încheierii Curții de Apel Bălți, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Cercetând starea de fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, Colegiul constată că la 29 septembrie 2022 Judecătoria Drochia, sediul Central a admis cererea de chemare în judecată depusă de O.C.N. „Microinvest” S.R.L. împotriva Marceli Cebotari și Eduard Liulceac cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată, a încasat în mod solidar de la Marcela Cebotari și de la Eduard Liulceac în beneficiul O.C.N. „Microinvest” S.R.L. datoria compusă din împrumutul în mărime de 196 615 lei și 36 de bani, dobânda contractuală în mărime de 10 777 lei și 46 de bani, comision în mărime de 1727 lei și 45 de bani, penalități în mărime de 1815 lei și 48 de bani, în total suma în mărime de 210 935 lei și 75 de bani. S-a încasat în mod solidar de la Marcela Cebotari și de la Eduard Liulceac în beneficiul O.C.N. „Microinvest” S.R.L., cheltuielile de judecată compuse din cheltuieli de achitare a taxei de stat în mărime de 6328 lei și 07 bani (f.d. 46, 51-56).

Marcela Cebotari, nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 03 noiembrie 2022 a contestat-o cu apel nemotivat.

Prin încheierea din 09 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți, s-a restituit apelul Marceli Cebotari din motivul depunerii în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen.

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 09 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți, instanța de recurs constată că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural.

Conform art. 362, alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de recurs menționează că termenul de procedură instituit de legiuitor pentru demararea căii de atac în ordine de apel este prevăzut de o normă imperativă.

Așa, art. 362, alin. (1) din Codul de procedură civilă stipulează că începutul curgerii termenului de depunere a apelului este determinat doar de un singur eveniment – pronunțarea dispozitivului hotărârii dacă legea nu prevede altfel.

Totodată, instanța de recurs reține că prin prisma art. 113 din Codul de procedură civilă dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege, ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Importanța termenilor procedurali este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

În condițiile speței, hotărârea instanței de fond a fost pronunțată la 29 septembrie 2022.

Respectiv, termenul de procedură de 30 de zile, instituit de legiuitor pentru valorificarea dreptului de a ataca cu apel hotărârea judecătorească, a început să curgă din ziua imediat următoare datei emiterii și pronunțării hotărârii judecătorești, adică de la 30 septembrie 2022 și a expirat la 31 octombrie 2022 (luni), luând în considerație că ultima zi este 29 octombrie 2022 – zi de sâmbătă, nelucrătoare. Însă, contrar ipotezelor relevate, coroborate normelor legale precitate, Marcela Cebotari a declarat apel la data de 03 noiembrie 2022 (f.d. 59), fără a solicita repunerea în termen, depășind acest termen cu 3 zile.

Prin urmare, se atestă că în termenul imperativ instituit de legiuitor, Marcela Cebotari nu a depus apel împotriva hotărârii din data de 29 septembrie 2022 a Judecătoriei Drochia, sediul Central.

Argumentul Marcelei Cebotari precum că termenul de contestare a hotărârii a început a curge de la data când a luat cunoștință cu hotărârea contestată după data de – 13 octombrie 2022, potrivit celor invocate în cererea de recurs (f.d. 69, 70), se respinge de către instanța de recurs din motiv că termenul de contestare a hotărârii este un termen imperativ, care începe a curge de la data emiterii și pronunțării hotărârii judecătorești.

Prin urmare acest termen nu poate fi prelungit de către instanța de judecată, decât doar la solicitarea motivată a părții care l-a omis și în cazul în care prezintă probe prin care se confirmă că s-a aflat în imposibilitatea de a contesta hotărârea în termen.

În speță, instanța de recurs observă că Marcela Cebotari la depunerea apelului, nu a beneficiat de dreptul său procedural și nu a solicitat instanței de apel, în temeiul art. 116, alin. (1) din Codul de procedură civilă, repunerea în termenul de contestare.

Astfel, în corespundere cu art. 369, alin. (1), lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel corect a restituit apelul declarat de către Marcela Cebotari, deoarece a fost depus peste termenul legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen, ori neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de

procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel.

În conformitate cu art. 10, alin. (1), (2) și (3) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sancțiunile procedurale vizează, atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat în cauza Van Harn v. Germania (nr.7557/03 din 11 septembrie 2007) că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

Sub acest aspect Colegiul notează că legiuitorul a instituit un termen imperativ pentru exercitarea căii de atac, asigurând astfel stabilitatea raporturilor juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte. Deci, admiterea exercitării unei căi de atac în afara termenului legal ar constitui o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept național.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimentele consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

La fel, în cauza Ponomaryov v. Ucraina, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, deși în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul

securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Coroborând ipotezele relevate, Colegiul reține ca fiind corectă concluzia instanței de apel precum că Marcela Cebotari a declarat apelul tardiv.

Prin urmare, materialele dosarului demonstrează faptul că Marcela Cebotari a cunoscut că pe rolul Judecătoriei Drochia, sediul Central s-a aflat spre examinare cauza civilă intentată, la cererea de chemare în judecată depusă de O.C.N. „Microinvest” S.R.L. împotriva Marcelei Cebotari și lui Eduard Liulceac cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

Corelând circumstanțele faptice constatate, și expuse supra, cu normele legale precitate, instanța de recurs ajunge la concluzia că la depunerea cererii de apel, Marcela Cebotari nu a respectat prevederile art. 362, alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 09 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de substanță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 269-270 și art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către recurenta Marcela Cebotari.

Se menține încheierea din 09 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Creditare Nebancară „Microinvest” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Marcelei Cebotari și lui Eduard Liulceac cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Dumitru Mardari

Galina Stratulat